

pon : ACTIVITEITENVERSLAG 2010
antwerpen provinciale ontwikkelingsmaatschappij

COLOFON

JAARVERSLAG 2010

REDACTIE

Dirk Cleiren
Peter Druyts
Liesbeth Fransen
Katrien Theys
Jade Verrept
Els Vodderie

SAMENSTELLING & EINDREDACTIE

Katrien Theys

FOTOGRAFIE

POM Antwerpen
Marloes Decraemer
Toon Grobet (blz. 28, BC Noa)

VORMGEVING

We Make Graphics

INHOUDSTAFEL

POM ANTWERPEN

01

INLEIDING

04/11

02

DUURZAAM
ONTWIKKELEN

12/25

03

DUURZAAM
ONDERNEMEN

26/31

04

DUURZAAMHEID
DOOR INNOVATIE

32/39

05

DUURZAAMHEID
DOOR
SAMENWERKING

40/46

1.1

BEDRIJVENTERREINEN

2.1

OP ZOEK NAAR RUIMTE

3.1

STARTEN IN
ANTWERPEN

4.1

LOGISTIEK PLATFORM

5.1

BEDRIJVENTERREIN-
MANAGEMENT

1.2

ONDERNEMEN

2.2

DUURZAAM
ONTWIKKELEN

3.2

GREEN TRADE LANE

4.2

WIJNEGEM
DEN HOEK 3

5.2

STIMULEREN VAN
SAMENWERKING

1.3

INVESTERINGS
PROMOTIE

2.3

DUURZAME ENERGIE
OP BEDRIJVENTERREINEN

4.3

WETENSCHAPSPARK
WATERFRONT

2.4

WILLEBROEK - NOORD

01. INLEIDING

POM ANTWERPEN

De missie van de provincie is de welvaart en het welzijn van haar burgers verzekeren en verbeteren. De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Antwerpen is het instrument om het economisch beleid te vormen en uit te voeren. Op deze manier stimuleren we het ondernemerschap én de tewerkstelling.

Duurzaamheid is de rode draad in ons activiteiten-verslag 2010. We kiezen er voor de focus te leggen op een aantal projecten waarin het voorbije jaar significante stappen zijn gezet, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van het CO₂-neutrale terrein Den Hoek 3 in Wijnegem, waar het eerste bedrijf onlangs opende.

Logistiek en duurzaamheid staan meestal lijnrecht tegenover elkaar. U leest verder dat logistieke vervoerstromen ook innovatief en dus duurzaam kunnen worden aangepakt: samenwerking tussen bedrijven, bundeling van goederen en ‘slimme’ bedrijventerreinen.

Afsluiten doen we met een hoofdstuk over samenwerking. Bedrijventerreinbeheer is een basisprincipe bij elke ontwikkeling van POM Antwerpen: samenwerking zorgt voor een goed onderhouden terrein én voor lagere kosten op het gebied van energie,

afvalbeheer, beveiliging... Ook voor de werknemers heeft samenwerking zijn voordelen: op Duwijnckpark in Lier opent binnenkort een dienstencentrum met kinderopvang.

Zoals u merkt, leveren de POM-medewerkers vruchtbare inspanningen om de positie van de provincie Antwerpen als economische sterkhouders te verzekeren, maar op een duurzame manier zodat wonen en werken een aangename combinatie is. Een compleet overzicht van onze projecten vindt u op onze website www.pomantwerpen.be.

LUC BROOS

Algemeen directeur

KOEN HELSEN

Voorzitter en provinciaal gedeputeerde voor economie

BEDRIJVENTERREINEN

De provincie Antwerpen is één van de welvarendste regio's van de wereld. Om onze economie te stimuleren is het belangrijk op een doordachte en duurzame manier ruimte voor ondernemen te creëren. Onze provincie is immers drukbevolkt en het evenwicht tussen wonen, werken en natuur is essentieel voor de levenskwaliteit.

De Vlaamse en provinciale overheden duiden in het Ruimtelijk Structuurplan de gebieden aan die bestemd zijn voor bedrijvigheid. POM Antwerpen stelt zich als doel de nodige bedrijfsruimte te creëren, maar ook de kwaliteit en duurzaamheid van die terreinen te stimuleren en te verhogen.

ONDERNEMEN

Niet zonder trots mag de provincie Antwerpen zich al geruime tijd de economische sterkhouders van Vlaanderen noemen. Een positie die we voor een stuk te danken hebben aan onze uitstekende ligging, onze haven en de petrochemische cluster die we huisvesten. Die positie voor de toekomst mee veilig stellen en uitgroeien tot meest ondernemersvriendelijke provincie, is de ambitie die POM Antwerpen koestert.

POM Antwerpen heeft enkele initiatieven uitgewerkt om de startende ondernemer een duwtje in de rug te geven. Ondernemerschap is dé basis van een bloeiende economie. Verder werkt POM verschillende projecten uit in de sectoren chemie en logistiek om het economische weefsel in onze provincie te versterken.

INVESTERINGSPROMOTIE

POM Antwerpen gelooft in een sterke lokale economie en ondersteunt deze via de creatie van bedrijfsruimte en diverse initiatieven rond ondernemen. Maar evengoed verdient het aantrekken van buitenlandse investeringen onze aandacht.

Het blijvend aantrekken van nieuwe investeringen uit het buitenland zorgt namelijk voor instroom van geld en een verhoogde werkgelegenheid. Een juiste positionering van de provincie Antwerpen is essentieel. Vandaar dat POM Antwerpen het initiatief neemt om in welbepaalde doelgebieden de economische sterktes van haar provincie uit te spelen. Onze organisatie trekt resoluut de kaart van de provincie Antwerpen als gedroomde uitvalsbasis om de Europese markt te bewerken.

1.1 BEDRIJVENTERREINEN

POM ANTWERPEN

De provincie Antwerpen is 206.000 ha groot. De Vlaamse overheid besliste in haar ruimtelijk Structuurplan dat 16.030 ha hiervan bestemd is voor bedrijfsruimte. Op deze terreinen komt POM Antwerpen in actie en meer specifiek de afdeling 'Bedrijventerreinen'. 'n de eerste plaats gaan we op zoek ruimte die op het gewestplan als bedrijfs-perceel is aangeduid, maar tot op heden onbenut blijft (greenfields). Verder onderzoeken we of bestaande verouderde bedrijventerreinen (brownfields) kunnen worden geheractiveerd. Duurzaamheid is bij elk project een basisprincipe.

Brownfields

Het is allerm minst eenvoudig om op de almaar stijgende vraag naar bedrijfsruimte een pasklaar antwoord te vinden. De beschikbare ruimte in onze provincie is sowieso schaars. Onze dichtbevolkte regio vraagt een cruciaal evenwicht tussen wonen, werken en natuur zodat onze levenskwaliteit hoog blijft. Daarom dat POM kiest om eerst bestaande bedrijventerreinen opnieuw in te richten en te optimaliseren. Brownfieldprojecten behoeven specifieke inspanningen om ze opnieuw te kunnen gebruiken: saneren van de vervuilde gronden, opkrikken van de beeldkwaliteit, oplossingen zoeken voor de ontsluiting en aanleggen van bufferzones naar de woonwijken toe. POM coördineert ook het bedrijventerreinmanagement (BTM),

waarbij de bedrijven instaan voor het onderhoud en beheer van de gemeenschappelijke infrastructuur. Ook bij de greenfieldprojecten starten we BTM op.

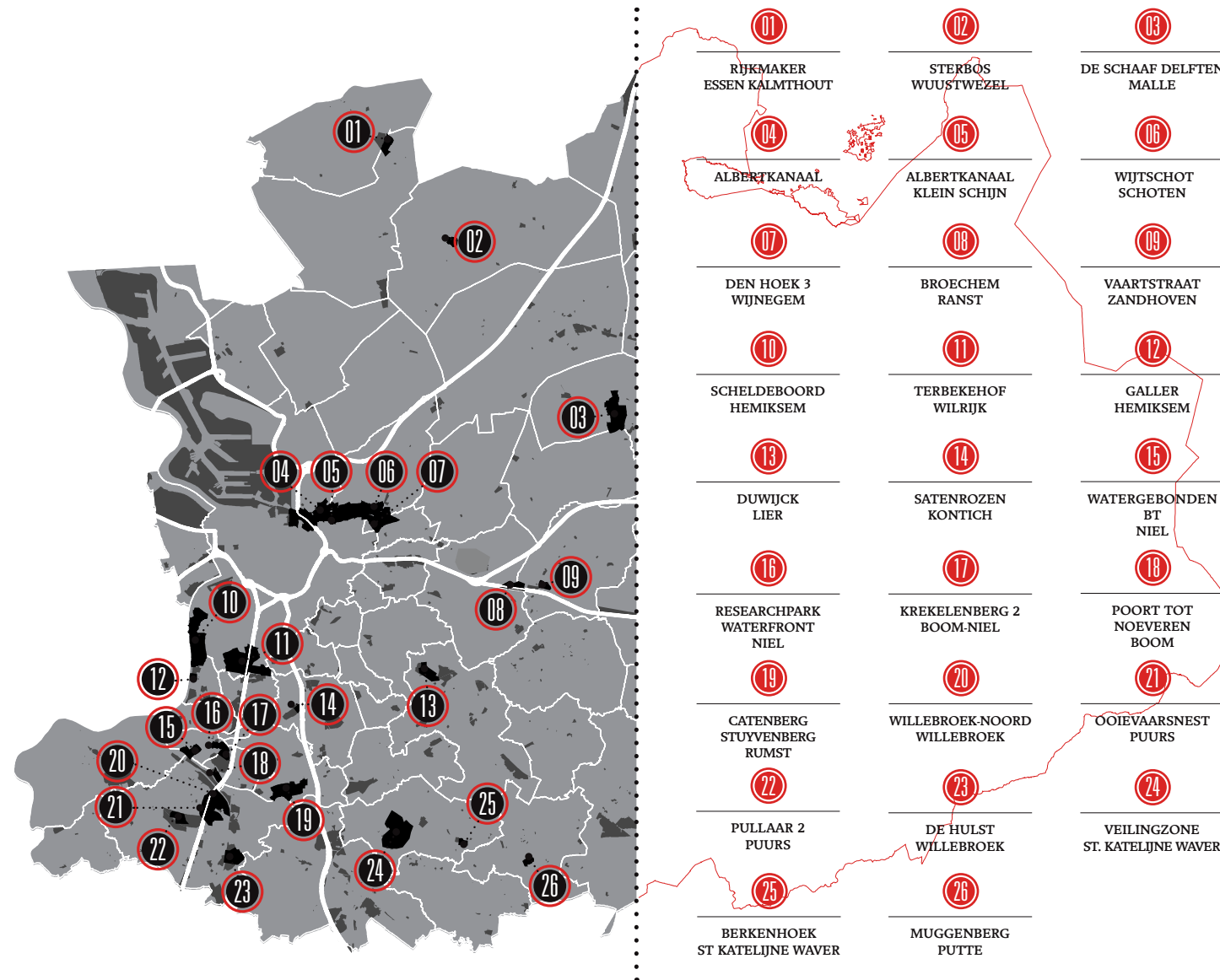
Greenfields

De bestaande bedrijventerreinen bieden geen voldoende antwoord op de vraag naar ruimte. Daarom ontwikkelt POM Antwerpen ook nieuwe terreinen, greenfields genaamd. We onderscheiden ons hierin zeer sterk van privé-ontwikkelaars. Het maatschappelijk belang primeert. We gaan op zoek naar manieren om de terreinen optimaal te benutten. Duurzaam ingerichte bedrijventerreinen dragen bij tot de versterking van de werkgelegenheid, ruimtelijke kwaliteit, mobiliteit en leefbaarheid van onze regio.

Bij elk project komen enkele basisprincipes terug:

- een hoge levenskwaliteit voor bedrijven en omliggende woonwijken
- een duurzame ontwikkeling met oog voor ecologische aspecten
- een langetermijnvisie zodat het terrein goed onderhouden blijft

WENST U INFORMATIE OVER ÉÉN VAN ONZE PROJECTEN, BEZOEK DAN WWW.POMANTWERPEN.BE

1.2 ONDERNEMEN

POM ANTWERPEN

Met de ontwikkeling van een afdeling 'Ondernemen' wil POM Antwerpen bedrijven van alle maten en soorten stevig verankeren in de provincie. We verlenen geen bedrijfsadvies "die taak is weggelegd voor onze collega's van Agentschap Ondernemen", wel willen we via projecten op maat inspelen op de noden van bedrijven zoals het vinden van een geschikt onderkomen, het verwerven van kennis of het opbouwen van een netwerk. We bewandelen daarbij twee sporen.

Starten en groeien

Zo ondersteunen we startende ondernemers door hen in contact te brengen met bedrijvencentra waar ze terecht kunnen voor professionele ondersteuning, door hen via de Startercheque een financieel duwtje in de rug te geven, door hen samen te brengen voor praktische workshops op het POM Startersevenement en ten slotte door hen met de Startersgids een online forum te bieden.

Speerpuntsectoren

Daarnaast ligt de nadruk op het realiseren van meerwaarde voor sectoren die van groot belang zijn voor de regio. Vooral de chemische industrie en de logistieke bedrijvigheid in de provincie Antwerpen krijgen vandaag extra aandacht. Zo zette POM zijn schouders mee onder projecten die de chemische industrie op positieve wijze in de kijker zetten én de sector ten goede kwamen op vlak van tewerkstelling,

opleidingsaanbod en afstemming met kennisinstellingen. Specifiek voor de logistieke sector trekt POM Antwerpen de kar van het Logistieke Platform Antwerpen dat inzet op de ontwikkeling van een slim, op maat van de sector uitgewerkt bedrijventerrein. Ook voor innovatieve bedrijven in de biomedische sector of ICT werkt POM Antwerpen mee aan de uitbouw van een terrein op maat, namelijk wetenschapspark Waterfront waar in samenwerking met de UA en enkele andere partners ruimte wordt aangeboden aan kennisintensieve bedrijven.

Wij zijn er van overtuigd dat we bedrijven enkel duurzaam kunnen verankeren wanneer onze regio hen ook voldoende talent kan bieden. Van bij de start jonge mensen bijstaan om hun weg te vinden op de arbeidsmarkt, als arbeider, bediende of zelfstandige, is daarom eveneens van groot belang. Met de websites Pienternet.be en Transitweb.be beschikt POM Antwerpen over twee handige, laagdrempelige en aantrekkelijke tools die jonge mensen op informele wijze bijstaan in dat proces.

WENST U INFORMATIE OVER ÉÉN VAN ONZE PROJECTEN, BEZOEK DAN WWW.POMANTWERPEN.BE

INVESTERINGSPROMOTIE

POM ANTWERPEN

POM Antwerpen gelooft in een sterke lokale economie en ondersteunt deze via de creatie van bedrijfsruimte en diverse initiatieven rond ondernemen. Maar evengoed verdient het aantrekken van buitenlandse investeringen onze aandacht. Recente peilingen wijzen er immers op dat meer dan 1.000 bedrijven in de provincie buitenlands zijn of toch alleszins een aanzienlijke buitenlandse participatie genieten. Denk deze zogenaamde Foreign Direct Investments en acquisities weg en onze regio zou er al heel wat minder dynamisch uitzien. Het blijvend aantrekken van nieuwe investeringen uit het buitenland zorgt namelijk voor instroom van geld en een verhoogde werkgelegenheid. Onze organisatie trekt daarom resoluut de kaart van de provincie Antwerpen als gedroomde uitvalsbasis om de Europese markt te bewerken.

China ” focus op Tianjin en Chongqing

China is hot. Dat ontgaat ook POM Antwerpen niet. Toch kiest het investeringspromotieteam voor een iets andere benadering dan de meeste andere Belgische organisaties die zich op China richten, nl. het aantrekken van Chinese investeringen in Antwerpen. Heel wat Chinese bedrijven hebben nu immers ook eigen merken die voldoende potentieel hebben op de Europese markt.

Uiteraard heeft het geen zin om elkaar voor de voeten te lopen. Vandaar dat we op lange termijn inzetten op twee interessante regio's, nl. Tianjin (de havenstad van Peking) en Chongqing (de binnenlandse hub van China). Tianjin en Chongqing zijn twee Chinese stadsprovincies die onder de directe bevoegdheid van de Centrale Overheid van China vallen. De andere stadsprovincies zijn Shanghai en Peking. Als stadsprovincie genieten deze regio's van een sterke ondersteuning van de centrale overheid om hun economische positie te versterken. Sterke sectoren zijn logistiek, automobiel/motors/elektrische fietsen, farma, chemie, equipment en IT. De snelle ontwikkeling van toonaangevende Chinese bedrijven uit die sectoren zorgt ervoor dat binnen afzienbare tijd heel wat investeringen uit Tianjin en Chongqing in Europa te verwachten zijn.

Om bedrijven bewust te maken van de troeven van Antwerpen organiseren we regelmatig B2B's in Antwerpen of China, in samenwerking met lokale economische overheden. Bekende voorbeelden hiervan zijn het Antwerp Tianjin Trade Forum of de zakenreis die we in 2010 organiseerden in samenwerking met Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen en Vlaams-Chinese Kamer van Koophandel.

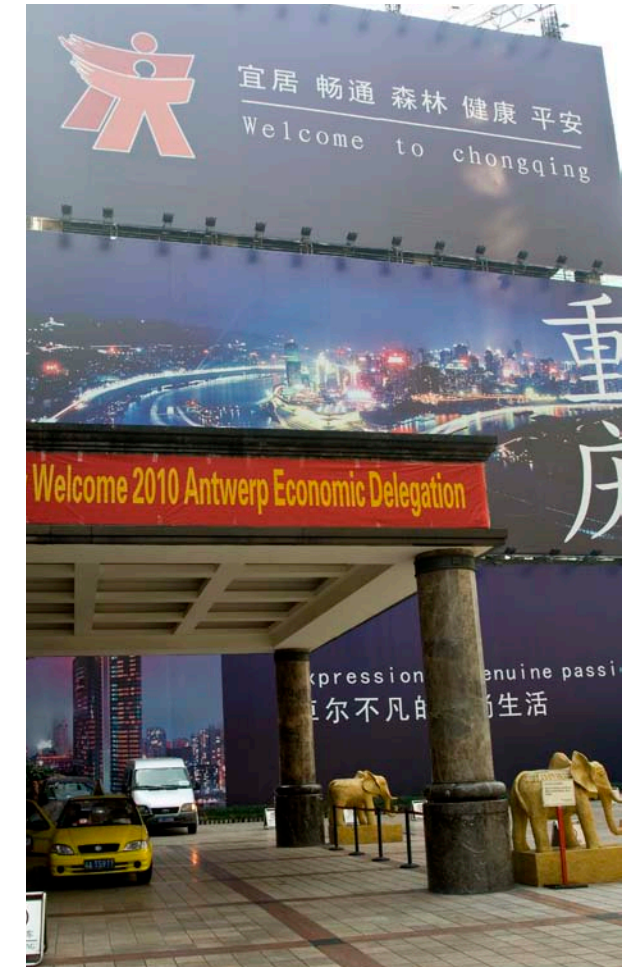
Een economische vertegenwoordiger in Chongqing

Het enorm economisch potentieel van Chongqing zette POM Antwerpen in 2010 aan om een full-time economische vertegenwoordiger ter plaatse aan te stellen. Deze local uit Chongqing promoot onze regio bij overheden en bedrijven. Samen met het team in Antwerpen begeleidt hij zo bedrijven uit Chongqing bij hun eerste stappen op de Europese markt.

Samen sterk

Om maximaal resultaat te kunnen bereiken, zoekt POM Antwerpen synergieën met andere economische organisaties, federaties en overheidsinstellingen. Maar we geloven evenzeer dat ook de privésector het promotieverhaal actief mee kan ondersteunen en vormgeven. Daarom betrekken we vooral onze dienstverlenende bedrijven zowel bij seminars voor potentiële investeerders uit het buitenland als bij het ontvangen van delegaties uit doelregio's.

WENST U INFORMATIE OVER ÉÉN VAN ONZE PROJECTEN, BEZOEK DAN WWW.POMANTWERPEN.BE

2. DUURZAAM ONTWIKKELEN

POM ANTWERPEN

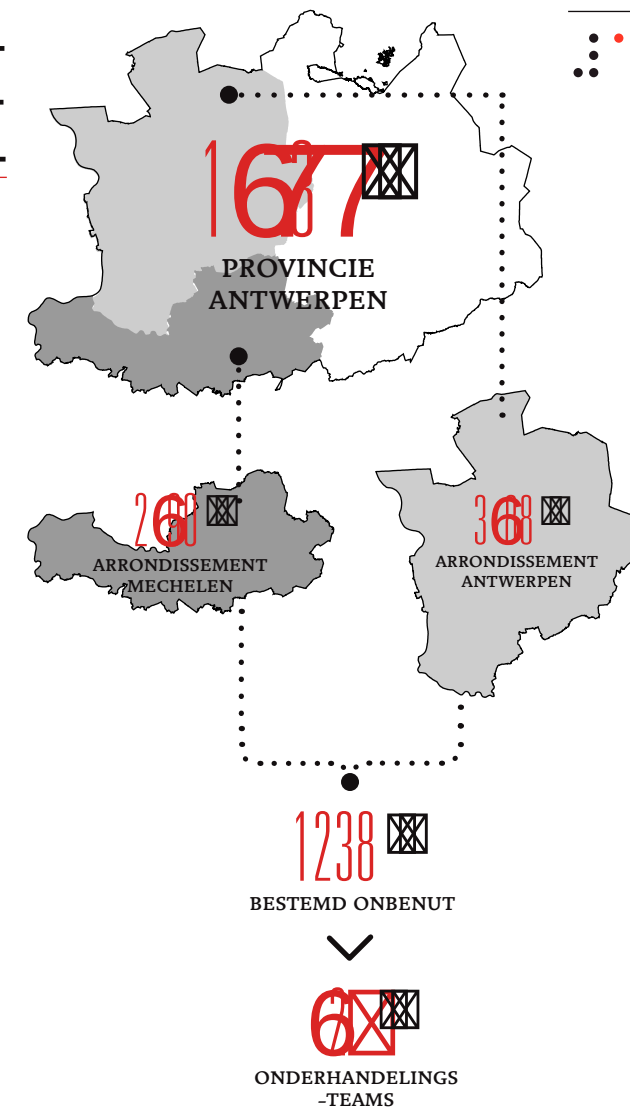
2.1 OP ZOEK NAAR RUIMTE

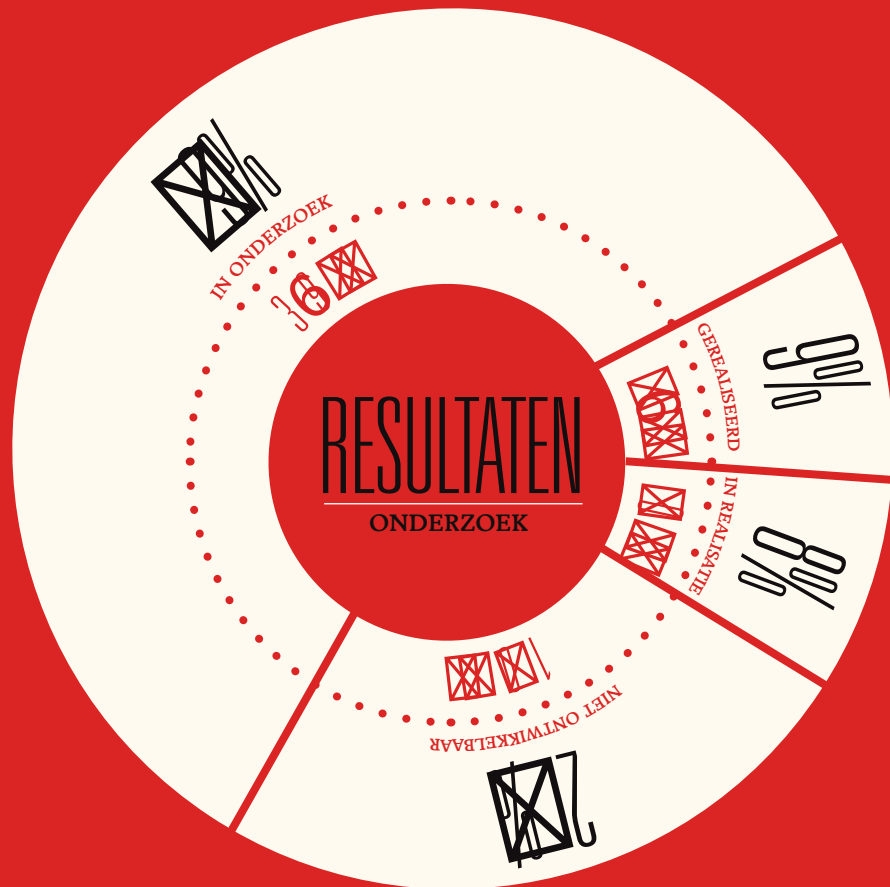
ONDERHANDELINGSTEAMS

Het activeren van onbenutte bedrijfskavels is een belangrijk onderdeel van de duurzame ontwikkeling en beheer van bedrijventerreinen. Daarom startte POM in 200 het project 'Onderhandelingssteams': voor ongeveer 625 ha onbenutte terreinen in de arrondissementen Antwerpen en Mechelen overleggen we met eigenaars, gebruikers, lokale en hogere overheden. Doelstelling is om bestaande bedrijventerreinen maximaal te benutten en op die manier de schaarse beschikbare bedrijfsruimte optimaal in te vullen.

Het project wordt voor 85% gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid. Voor het arrondissement Mechelen wordt voor een aantal terreinen samengewerkt met de Intercommunale Igemo, het arrondissement Turnhout wordt behandeld door de intercommunale IOK.

Het project omvat ongeveer 530 terreinen voor een totale oppervlakte van 625 ha.

IN REALISATIE

ESSEN/KALMTHOUT RIJMAKER
HEMIKSEM GALLER
KONTICH SATENROZEN
MECHELEN OUDE BAAN
RUMST CATENBERG
SINT-KATELIJNE-WAVER BERKENHOEK
WILLEBROEK NOORD FASE 2
WUUSTWEZEL STERBOS
ZANDHOVEN VAARTSTRAAT

GEREALISEERD

ZIJN GROTENDEELS GRONDEN DIE
SPONTAAN OP DE MARKT ZIJN
GEKOMEN.

NIET ONTWIKKELBAAR

TERREINEN DIE ONDERTUSSEN HER-
BESTEMD ZIJN OF DIE IN GEMEEN-
TELIIK RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN
(GRS) ZIJN AANGEDUID ALS NIET TE
ONTWIKKELEN

KONTICH SATENROZEN

EEN VOORBEELD

De onbenutte terreinen liggen in de oostelijke hoek van het industrieterrein Satenrozen in Kontich. Op de terreinen zijn vier zonevreemde woningen aanwezig, de oppervlakte van de onbenutte terreinen bedraagt 2,8 ha.

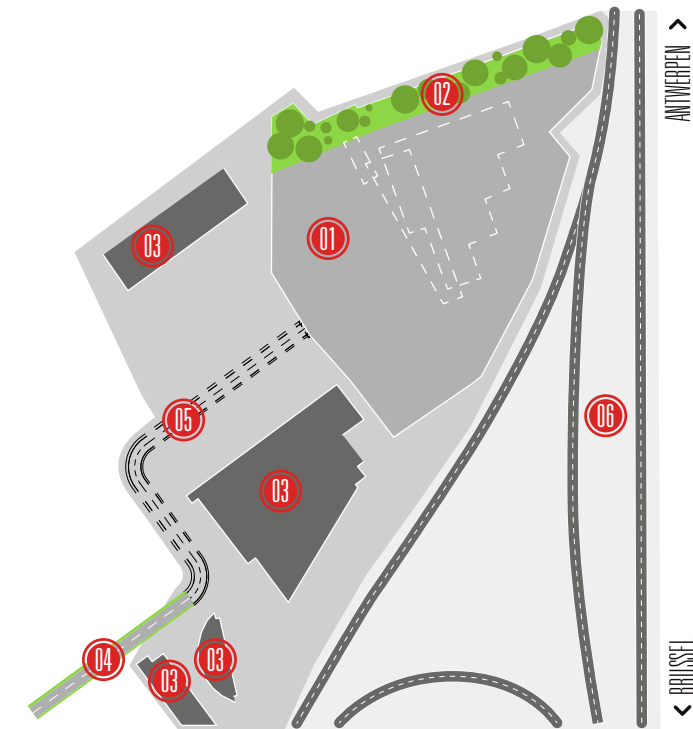
De industriezone ligt langs de afrit Kontich op de snelweg E19 Antwerpen-Brussel. De ontsluiting van de woningen loopt nu door de woonzone langs de Pierstraat. Aansluiting van het terrein naar het hoger wegennet dient in geval van industriële ontwikkeling van de percelen te verlopen langs de Kartuizerweg op het industrieterrein.

POM Antwerpen is eigenaar van een deel van het terrein met een oppervlakte van 1,3 en zal het onbenut deelterrein aansluiten op de westelijk gelegen Kartuizerweg die momenteel doodloopt op een naastgelegen bedrijf.

POM Antwerpen onderzocht de financiële haalbaarheid van een terreinontwikkeling en knelpunten die een vlotte vermarkting in de weg staan. Er werd een schattingverslag opgemaakt, de eigenaars van de andere aanpalende gronden werden gecontacteerd en er werd overlegd met de gemeente.

Op basis van de afweging van verschillende scenario's voor de ontwikkeling van de onbenutte terreinen, is een gewenst ontwikkelingsplan geselecteerd.

Na realisatie van de ontsluiting worden de terreinen beschikbaar gesteld voor de duurzame ontwikkeling van economische activiteiten. Eén van de voorwaarden in de verkoopcontracten aan de bedrijven zal hier de verplichting van het gebruik of productie van groene stroom zijn, zodat het een CO₂-neutrale ontwikkeling is.

01
PROJECTGEBIED
TE ONTWIKKELEN

04
BETAANDE WEG

02
GROENBUFFER

05
NIEUWE
ONTSLUITING

03
BESTAANDE
GEBOUWEN

06
AUTOSTRAD
E19

2.2 DUURZAAM ONTWIKKELEN

KWALITATIEF BEDRIJVENTERREIN

01

ECOLOGISCH DAK

Daken inrichten met zonnepanelen en groendaken. Ook de combinatie van groendak met zonnepanelen is erg beloftevol: bij warme dagen zorgt de koeling van het groendak voor meer elektriciteitsproductie.

02

SLIMME LOGISTIEK

De groei naar een duurzame logistiek krijgt de ruimte die ze nodig heeft. Bedrijven werken samen om het totaal aantal gereden vrachtwagenkilometers te beperken.

03

HET JUISTE BEDRIJF

Een beheerscomité beslist welk bedrijf toegelaten wordt en onder welke voorwaarden. Ieder koopt enkel wat hij nu nodig heeft, over de uitgifte van uitbreidingsgronden beslist het beheerscomité.

04

DUURZAAM BOUWEN

Efficiënt bouwen door hoogbouw, geschakelde bebouwing en gezamenlijk parkeren. Keuze van duurzame materialen en energiebesparende maatregelen bij aanleg infrastructuur en gebouwen.

05

DIENSTEN & BEHEER

Het parkmanagement zorgt voor samenwerking tussen de bedrijven. Dit systeem regelt het beheer van de gemeenschappelijk infrastructuur en maakt nieuwe samenwerkingsvormen tussen bedrijven mogelijk. Dit aangevuld met diensten zoals kindercrèche en strijkatelier.

06

WOONWERK

De werknemers bereiken vlot met fiets, openbaar vervoer of carpooling hun bedrijf. Autosolisme wordt ontmoedigd door de alternatieven heel aantrekkelijk te maken.

07

WATER & NATUUR

Het hemelwater wordt gemeenschappelijk voor het hele terrein georganiseerd. De ruimte nodig voor infiltratie, buffering en vertraagde afvoer wordt optimaal ingepast in het terrein. Deze inpassing vormt tevens de basis van een ecologisch netwerk van het terrein met de omgeving.

08

GROENBUFFERS

De landschappelijk inpassing van het bedrijventerrein betekent ook weloverwogen groenbuffers naar de omgeving. De inrichting ervan zorgt voor maximale beperking van hinder en optimale meerwaarde voor de omgeving.

09

CO₂ NEUTRAAL

Het gezamenlijk opwekken van hernieuwbare energie met windmolens, zonnepanelen en biomassa. Bedrijven wisselen onderling warmte uit en ze houden hun energiegebruik zo laag mogelijk.

BEDRIJVENTERREIN

EEN IDEALE SITUATIE

Bij een duurzaam bedrijventerrein is de economische activiteit optimaal georganiseerd. Duurzame ontwikkeling komt tegemoet aan de economische, ecologische en sociale behoeften van de huidige én toekomstige generaties.

Voor POM Antwerpen betekent dit in de eerste plaats het kwalitatief ontwikkelen van een bedrijventerrein. Kernbegrippen zijn efficiënt ruimtegebruik, mobiliteit, energie, ecologische inpassing en blijvend kwaliteitsbeheer. Hierbij een paar ingrediënten van zo'n duurzaam terrein.

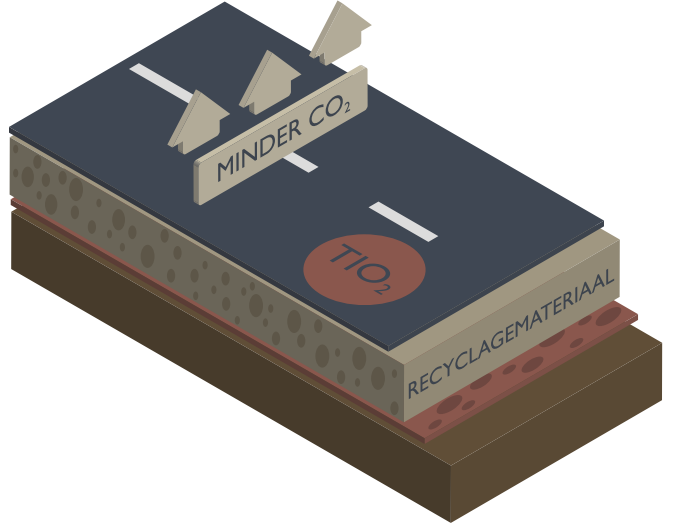

LUCHTZUIVERENDE WEGEN EN ENERGIEVRIENDELIJKE VERLICHTING

Eco2Profit is een project gericht op KMO's met een duidelijk doel: we willen samen minder CO₂ uitstoten en meer groene energie gebruiken. Maar we willen ook dat die switch een positieve impact heeft op onze bedrijven. Met kostenbesparingen als gevolg. Voor KMO's is het niet altijd even duidelijk waar energiebesparing mogelijk is. En dat samenwerking

POM Antwerpen verplicht de bedrijven op haar terreinen via de koopakte tot CO₂-neutraal elektriciteitsverbruik. Dit doen zij door de productie of aankoop van groene stroom. Verder in deze publicatie vindt u een perfect voorbeeld van hoe een KMO energiezuinige maatregelen neemt die op lange termijn ook financieel opleveren (zie p.36) . Maar POM gaat verder en legt de infrastructuur van haar terreinen aan met materialen die de broeikasgassen verlagen: een innovatief luchtzuiverend beton en energiezuinige verlichting.

POM Antwerpen is volop bezig met de ontwikkeling van de terreinen Duwijnspark in Lier en Den Hoek 3 in Wijnegem. De openbare verlichting is een combinatie van CosmoPolislampen met automatische dimmer en LED-verlichting. Het verschil in verbruik en CO₂-uitstoot spreekt voor zich als u kijkt naar het verschil tussen energieverbruik op een terrein met gewone verlichting en een terrein met de energiezuinige verlichting.

SITUATIE	VERMOGEN LAMP (W)	BRANDUREN 100% (UUR/JAAR)	VERBRUIK (KWH)	CO ₂ (KG/JAAR)
GEWONE VERLICHTING	70	4000	344,00	79,81
ENERGIEZUINIGE VERLICHTING	60	2350	257,60	59,76
			-25,12%	

VAN VEROUDERDE SITE NAAR DUURZAAM TERREIN

In de zomer van 2003 werd het kaderplan voltooid, waarin de hele toekomst van het 200 ha grote gebied beschreven staat. Dit plan kwam tot stand na veel studiewerk en een uitgebreide consultatie van bewoners en bedrijven. Dan volgde een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP), dat de oude bestemming voor milieubelastende industrie verving door de nieuwe bestemming van het kaderplan.

In de zomer van 2007 werden twee livjige contracten ondertekend: een publiek private samenwerking voor de projectontwikkeling op 45 ha onbenutte gronden en een protocol tussen 5 overheden voor het flankerend beleid. De Vlaamse regering verleende 13,8 miljoen euro subsidie en revalueerde het samenwerkingsmodel tot brownfieldconvenant.

De erfenis van de vorige generaties wordt pijnlijk duidelijk. De fabriek voor ammoniak en kunstmest staat er nog, maar de jobs zijn verdwenen. Bergen vliegassen, teerbekkens en ongebruikte sporen zijn luttelken van een teloorgegane, vervuilende industrie.

Iedereen is zich bewust van de bodemvervuiling en de ernst van de problematiek. De voormalige GOM, de gemeente en de eigenaars proberen wel, maar vinden geen oplossing.

De fabriek is afgebroken en de ergste vervuiling opgeruimd, maar een echte herontwikkeling komt niet spontaan van de grond. De aanleiding voor het overheidsinitiatief was de gemeente geen greenfields op haar grondgebied wil toelaten als de vervuilde terreinen blijven liggen.

de uitwerking van een toekomstvisie begint vanaf nul. POM Antwerpen stelt een omstplan op en kan op veel steun rekenen. Het is ondertussen duidelijk dat er veel meer nodig is dan enkel bodemsanering: RUP's maken, wegen aanleggen, woongebied creëren, schermen, onteigenen, ...

De eerste bedrijven en nieuwe infrastructuur worden gebouwd. Het op- en afrittencomplex en de aanzet van de Brownfieldaan vallen op. Het grootste bedrijf is het Benelux distributiecentrum van Brico. Dertien bedrijven vinden onderkomen in twee nieuwe gebouwen. De veertien bedrijven stellen samen 320 mensen tewerk, en naar schatting 660 mensen in 2012.

Ook duurzame inrichting krijgt vorm. De aanleg van groenbuffers rond de woonwijk start en een nieuwe waterloop wordt gerealiseerd. Op het dak van Brico is 4 ha met zonnepanelen bedekt. Brico past de principes van slimme logistiek toe. Zo vermindert het vrachtverkeer voelbaar door aanvoer over water. Een fiets- en voetgangerstunnel onder de sporen ter hoogte van het treinstation is in aanbouw.

2011 : HET EINDRESULTAAT KOMT IN ZICHT DE TOEKOMST

Door uitbreiding van Brico tot ca. 90.000 m² is de noordelijke logistieke zone bijna gevuld. De Hoeikensstraat, waar Brico ligt, wordt helemaal vernieuwd, samen met de aanleg van een gescheiden riolering. Het op- en afrittencomplex wordt vervolledigd en de Brownfieldlaan doorgetrokken. Nieuwe gebouwen zijn in voorbereiding, waarvan European Market City (200.000 m²) het indrukwekkendste is. Willebroek wordt opnieuw een aantrekkingspool voor vele jobs.

Er wordt werk gemaakt van duurzame mobiliteit door openbaar vervoer (bus, trein) en een hoogwaardig fietsnetwerk. De groenbuffers rond de woonwijk en het vrachtverkeer dat niet meer door de straten dendert, maken de woonwijk terug leefbaar. De gemeente laat de laatste bedrijfsactiviteiten in de woonwijk uitdoven.

NV WATERWEGEN EN ZEEKANAAL ZORGT VOOR
EEN OPTIMAAL GEBRUIK VAN HET ZEEKANAAL
BRUSSEL-SCHELDE

3. DUURZAAM ONDERNEMEN

POM ANTWERPEN

3.1 STARTEN IN ANTWERPEN

BEDRIJVENCENTRA PROVINCIE ANTWERPEN

POM Antwerpen participeert actief in verschillende bedrijvencentra in de provincie Antwerpen. Niet alleen zetelen we er in de raden van bestuur, ook ondersteunen we de centra bij de optimalisering van hun aanbod, bij het uitwerken van nieuwe initiatieven en bij het voeren van promotie.

Bedrijvencentra ondersteunen ondernemers bij het duurzaam uitbouwen van hun bedrijf. Professionele huisvesting op maat, secretariaatsdiensten, doorverwijzing naar adviesverstrekkers, netwerking met collega-ondernemers,... en dit alles in flexibele formules met begrip voor de uitdagingen waarmee een jonge zaakvoerder te kampen krijgt, dat is de USP van bedrijvencentra.

Sommige bedrijvencentra stemmen hun aanbod af op specifieke sectoren – de creatieve industrie, de bouwsector, innovatieve bedrijven – anderen zijn meer generiek en bieden basisondersteuning voor starters met uiteenlopende activiteiten. Een overzicht van de centra waarin POM Antwerpen participeert, vindt u op www.ruimtevoorondernemen.be.

Deze portaalsite informeert niet alleen over verschillende bedrijvencentra, maar bundelt eveneens een aantal andere initiatieven van POM Antwerpen ten

behoefte van jonge ondernemers zoals de Startercheque en de Startersgids.

Netwerken

Jonge ondernemers hebben het vaak lastig bij het uitbouwen van een netwerk. Dit speelt sterk in hun nadeel omdat ze daardoor minder toegang hebben tot nieuwe klanten en prospecten, maar ook omdat ze op die manier niet zelden een klankbord ontberen van jonge collega-ondernemers met wie ze ervaringen kunnen uitwisselen.

POM Antwerpen tracht in te spelen op beide. Op de gratis online Startersgids (www.ruimtevoorondernemen.be) kunnen jonge ondernemers hun gegevens achter laten. Het uitgangspunt is dat wanneer zij op zoek moeten naar een product of dienst ze eerst even kijken of er geen collega-ondernemer in de buurt aan die nood kan voldoen. Op die manier stimuleren we jonge starters actief om elkaars beste klanten te worden.

Daarnaast organiseren we jaarlijks het POM Startersevenement waar jonge ondernemers gratis praktische workshops kunnen volgen en aansluitend de kans krijgen om te netwerken.

BEDRIJVENCENTRUM NOA

TER ILLUSTRATIE

Bedrijvencentrum NOA is gevestigd in de multiculturele wijk 2060 in Antwerpen. Het uitgangspunt ‘duurzaam ondernemen’ dekt bij NOA dan ook meerdere ladingen—in de eerste plaats de ondersteuning van de ondernemers die het huisvest, maar daarnaast ook de ondersteuning van de buurt in haar totaliteit.

© TOON GROBET

NOA is een generalistisch bedrijvencentrum en de ondernemers die er thuis zijn, zijn actief in diverse sectoren : IT-specialisten, webbouwers, communicatiebureaus, energiespecialisten, de lijst is lang en gevarieerd.

Ondernemers kunnen in NOA rekenen op administratieve ondersteuning, maar ook op boekhoudadvies of managementtips. De kantoren en vergaderinfrastruc-

tuur in NOA zijn modern, licht en uitnodigend met zicht op het unieke binnenplein. Momenteel werkt het bedrijvencentrum volop aan een formule om jonge afgestudeerde chefs de kans te geven hun sporen te verdienen in de horeca-unit Ellenbee, zodat ondernemers in NOA niet alleen terecht kunnen voor zaken, maar ook voor een hapje en een drankje.

De hamvraag is echter of de dienstverlening van een bedrijvencentrum ook de duurzame ontwikkeling van kleine, groeiende bedrijven ten goede komt. Het antwoord is ‘absoluut’. Van de 116 bedrijven die NOA tot dusver huisvestte, moesten er slechts 15 de boeken wegens falend neerleggen. Van de bedrijven die het centrum ‘ontgroeiden’, kozen er 23 voor huisvesting in de directe nabijheid van NOA.

Dit brengt ons bij de tweede doelstelling van het bedrijvencentrum, met name de duurzame ontwikkeling van Antwerpen-Noord. Behalve het aanmoedigen van ondernemers om de wijk blijvend tot de hunne te maken, richtte NOA ook al twee dochterbedrijven op die met succes nieuwe impulsen aan de wijk geven. De eerste en meest zichtbare is Designcenter de Winkelhaak, een gespecialiseerd bedrijvencentrum dat creatieve ondernemers ondersteunt en huisvest. De tweede is Telecenter, een uniek call center dat in de eerste plaats de opleiding en doorstroom van jongeren uit kansengroepen naar de reguliere economie beoogt.

3.2 GREEN TRADE LANE

ANTWERPEN - CHONGQING

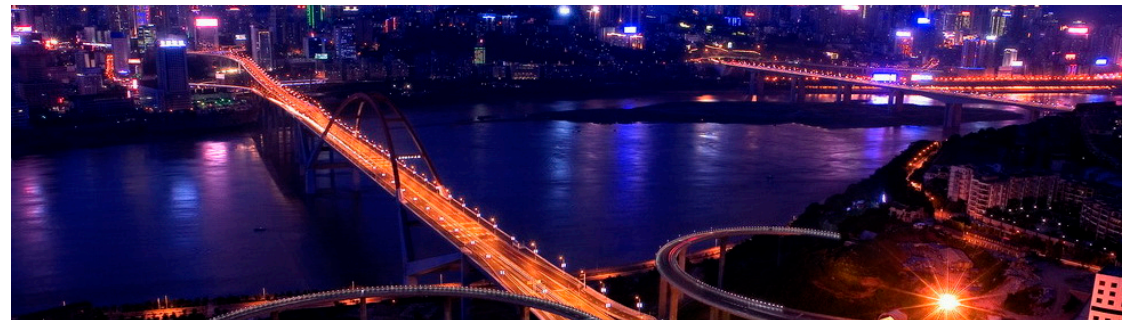
De Chinese stadsprovincie Chongqing ligt 1500 km landinwaarts ten Westen van Shanghai. Deze bruisende metropool is het centrum van economische groei en ontwikkeling in het binnenland van China. Als een van de vier Chinese stadsprovincies geniet Chongqing ook sterke ondersteuning door de centrale overheid. Met zijn 32 miljoen inwoners, zijn inlandhaven en ijzersterke industrie—in als chemie, motorcycles, ‘[X], equipment en machines, is dit een regio met een enorm potentieel. Dat erkent ook de Provincie Antwerpen die begin november een eerste aanzet tot vriendschapsakkoord onderschreef met deze Chinese stadsprovincie.

POM Antwerpen trok dan ook in juni 2010 in samenwerking met het Gemeentelijk Havenbedrijf

Antwerpen en de Vlaams-Chinese Kamer van Koophandel naar Chongqing. Tijdens deze succesvolle zakenreis begonnen er bij enkele deelnemers innovatieve ideeën te ontstaan voor samenwerking tussen Antwerpen en Chongqing.

Waarom Antwerpen en Chongqing niet linken via een trein voor het transport van goederen? En waarom niet meteen gaan voor een wereldprimeur door er de eerste green lane per spoor van te maken?

Zowel POM, de douane van Antwerpen en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen als onze partners in de Chinese stadsprovincie Chongqing zagen hier wel wat in en dus besloten we er een ambitieus project van te maken.

ANTWERPEN-CHONGQING

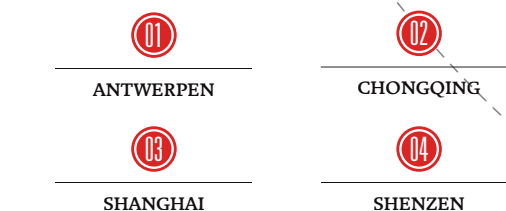
GREEN TRADE LANE

UITSTEKENDE HUBS BEDIENEN HET HINTERLAND

Antwerpen en Chongqing hebben dezelfde doelstelling: de positie van de regio als hub voor de omliggende economische centra versterken. Zo kan Antwerpen zich nog sterker promoten als hub voor Europa, West-Afrika en Noord- en Zuid-Amerika. Chongqing versterkt dan weer zijn positie als hub voor inland China. Die extra promotie komt de naamsbekendheid van beide regio's alleen maar ten goede.

Momenteel bestaan al enkele treinverbindingen tussen Europa en China. De huidige doorlooptijd bedraagt minimum 19 dagen. Ter vergelijking, de maritieme verbinding tussen Shanghai en Europa bedraagt ongeveer 30 dagen.

Chongqing - dat zich profileert als de hub voor inland China - is per binnenschip over de Yangtze-rivier op ongeveer zes dagen varen verwijderd van Shanghai. Totale doorlooptijd per schip bedraagt dus een vijftal weken.

EEN WERELDPREMEUR

Antwerpen en Chongqing willen een stap verder gaan met de ontwikkeling van een green trade lane per trein over het vasteland waardoor de reistijd nog wordt gereduceerd. De voordelen liggen voor de hand: een snelle, veilige verbinding gegarandeerd door logistieke spelers die erkend worden voor hun kwalitatieve aanpak door de douaneautoriteiten. Dit resulteert in een minimum aan controles en douaneformaliteiten.

In 2011 zullen we dit project verder op de rails zetten: overleg met verschillende spelers in het veld zowel in Antwerpen als Chongqing, gesprekken op hoog niveau tussen de verschillende douane-overheden. En natuurlijk ook mogelijke klanten motiveren om gebruik te maken van deze nieuwe verbindingen. Een kleine rondvraag leert alvast dat heel wat bedrijven die nu per schip, maar zeker ook per vliegtuig cargo vervoeren van en naar China wel mogelijkheden zien in dit project. En cargo per trein is uiteraard heel wat duurzamer dan cargo per vlucht.

4.1 LOGISTIEK PLATFORM

SLIMME LOGISTIEK

Logistiek zit verweven in zowat alle industriële processen en is dus een onmisbare schakel in het economisch weefsel van een regio. Voor de provincie Antwerpen geldt dit des te meer. De unieke ligging in het centrum van de Europese consumptiemarkt en de nabijheid van de Antwerpse haven zorgt er voor dat de provincie per definitie een logistieke draaischijf voor Europa is. Deze ijzersterke positie biedt zowel bedreigingen als kansen.

De logistieke sector is een belangrijke werkgever in onze regio: als 9% van het totale Vlaamse Bruto Regionaal Product en 7% van de totale Vlaamse tewerkstelling aan de logistieke sector gerelateerd zijn, mogen we zonder overdrijven van een belangrijke sector spreken. En maar liefst 35% van deze Vlaamse 'logistieke tewerkstelling' is te vinden in de provincie Antwerpen. Nog sterker tot de verbeelding spreken de cijfers voor de 'toegevoegde waardecreatie'. De provincie Antwerpen is goed voor 54% van de Vlaamse 'logistieke toegevoegde waarde'. De grootste sterkte vormt echter ook de voedingsbodem voor de belangrijkste bedreiging.

Al deze logistieke activiteit brengt immers gigantische goederenstromen op gang en maakt onze provincie ook een belangrijke transitregio. Deze functie veroorzaakt evenwel vooral hinder: uitstoot, lawaai, ruimtebeslag en verkeerscongestie. De gunstige ligging kunnen we echter niet zomaar negeren, de goederenstromen vinden sowieso hun weg, onder andere via de haven van Antwerpen, richting eindbestemming in het Europese achterland. Wanneer we niet verstandig omspringen met de logistieke troeven, dreigt onze regio te verworpen tot een loutere transitregio. Door deze dreiging ontstaat er grote druk op het maatschappelijk draagvlak voor verdere ontwikkeling van de sector.

Logistiek Platform Antwerpen

Uit het spanningsveld tussen de kans verder te ontwikkelen tot logistieke topregio en de dreiging te verzanden in een transitregio is het Logistiek Platform Antwerpen (LPA) ontstaan. Het LPA creëert een netwerkgeving waarin we beleidsvoorstellen op hun realiteitswaarde toetsen bij de belangrijke logistieke spelers. Het belangrijkste doel van het LPA is en blijft de Antwerpse logistieke sector duurzaam ontwikkelen tot een topspeler op wereldniveau.

Wat impliceert dat vooral de negatieve externe effecten zoals uitstoot en congestie niet kunnen meegroeien. Met dit voor ogen zet POM in op de ontwikkeling van een “State of the art Logistiek bedrijventerrein”. Vanuit het idee dat het logistieke proces heel wat slimmer kan, werkten we het concept “Slimme Logistiek” uit.

STATE OF THE ART LOGISTIEK BEDRIJVENTERREIN, EEN SHOWCASE VOOR SLIMME LOGISTIEK

Het concept Slimme Logistiek

Het LPA zette een multidisciplinaire werkgroep op om het concept slimme logistiek duidelijk te omlijnen. We gingen er namelijk van uit dat slimme logistiek in het industriële denken geïmplementeerd moet worden, lang voordat er daadwerkelijk logistieke bewegingen plaatsvinden. Bijvoorbeeld door bij het productdesign van goederen al rekening te houden met de latere logistieke consequenties. Door vanaf het begin rekening te houden met de logistieke keten die een product zal doorlopen, kan er al heel wat op transportruimte bespaard worden. Andere aspecten van slimme logistiek zijn het zoeken naar een gepaste locatie van zowel de productie, als van de opslag en distributieactiviteit. Ook het design en de werking van het terrein waar de logistieke activiteiten zich op afspelen kan slim gemaakt worden.

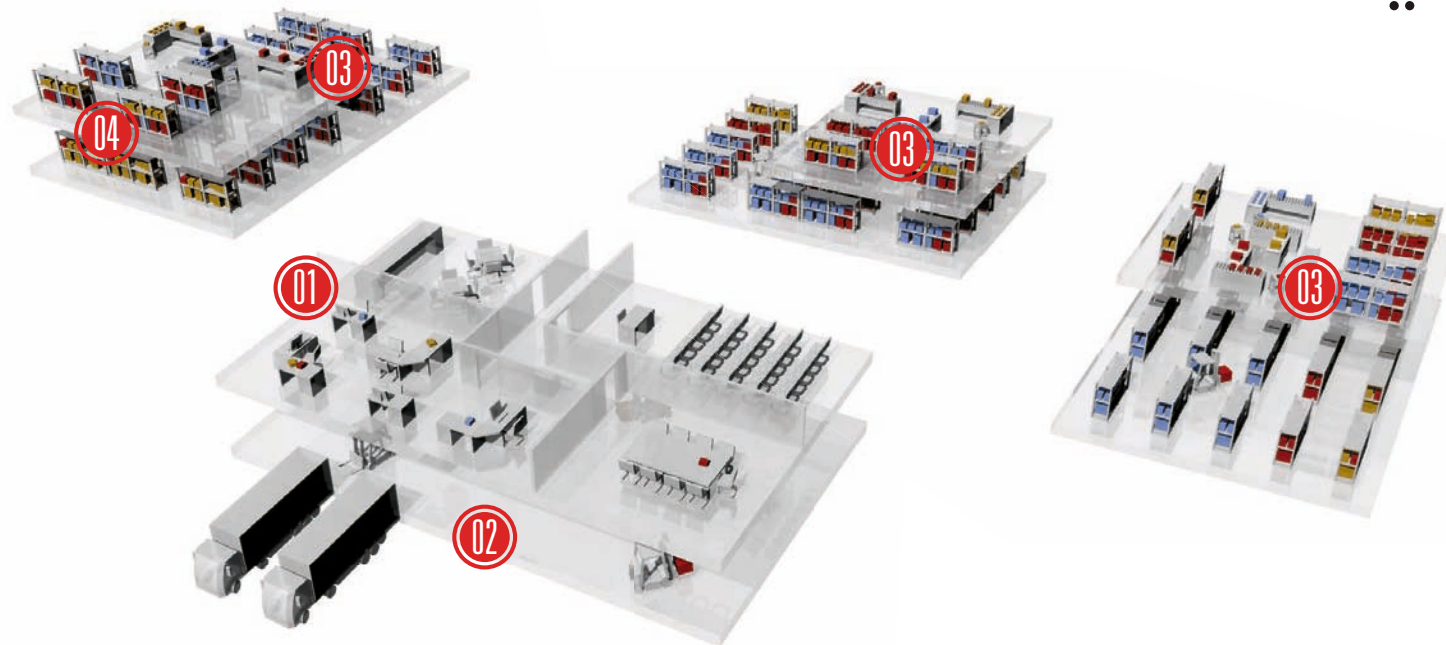
Showcase Slimme Logistiek

Het design van een bedrijventerrein past volledig in de kerntaken van POM Antwerpen en daarom hebben we dit uitgebreid onderzocht. Met de showcase slimme logistiek willen we aantonen dat een slim logistiek terrein heel wat negatieve externe effecten kan terugdringen.

Door een uitgebreide bevraging bij verladers en (producerende) bedrijven die logistieke stromen genereren, verkregen we inzicht in de huidige infrastructuurbehoeften. Hierdoor kunnen we de gemiddelde ruimtebehoefte van een klassiek logistiek bedrijventerrein berekenen. Daarmee gingen we aan de slag om de effecten van een slim terrein te berekenen. Het innovatieve van de showcase slimme logistiek wordt gekenmerkt door een doorgedreven mutualisatieproces. Zowel de ruimte als de processen op het terrein worden gemeenschappelijk benut.

Dit vereist uiteraard belangrijke inspanningen, en vooral ook een mentaliteitswijziging, van de deelnemende bedrijven. Het effect op de omgeving is echter bijzonder groot. Bovendien zal een belangrijk deel van de efficiëntiewinst ook terugvloeien naar de deelnemende bedrijven.

De volgende stap in het proces van de showcase slimme logistiek is het kiezen van een slimme locatie voor de uitbouw van het terrein en daadwerkelijk aan de slag gaan.

01

SHARED SERVICES CENTER (SSC)

Het 'brein' van het terrein: van hieruit worden al de operaties - over de bedrijfsgrenzen heen - gestuurd.

02

TRANSPORTHUB

Eén hub voor heel het terrein dringt het aantal transportbewegingen terug.

03

ECONOMISCHE EFFICIËNTIE

Opslagruimte en Value Added Logisticsactiviteiten bundelen.

04

SLIM RUIMTEGEBRUIK

Ook beschikbare opslagruimte wordt beter benut door de seizoen-spieken van de deelnemende bedrijven complementair op te vangen. Door verstandiger om te gaan met de ruimte daalt het ruimtebeslag van het slimme terrein en zal ook de tewerkstelling per hectare stijgen.

4.2 DEN HOEK 3 WIJNEGEM

CO₂-NEUTRAAL BEDRIJVENTERREIN

Den Hoek 3, of 'Blikstraat' zoals het in de volksmond heet, is gelegen aan het kruispunt van de Merksemsebaan en de Houtlaan. Dit terrein van 12 hectare ontwikkelt POM Antwerpen in eigen beheer tot een regionaal bedrijventerrein. 'n mei 2008 startte de verkoop van de percelen. Vijf bedrijven ondertekenden de verkoopakte. Momenteel is er nog 8,20 ha beschikbaar.

We hebben de ambitie deze site volledig CO₂-neutraal te ontwikkelen. De bedrijven zijn verplicht groene stroom te produceren of te kopen. Wijzelf richten het terrein op een duurzame ecologische manier in: zowel de wegen als de verlichting is CO₂-arm en ook parkings, fietspaden en groenzones zijn weldoordacht ingepland.

Eind 2010 startte het eerste bedrijf 'Centrauto' met de bouw van een ecologisch verantwoord, vooruitstrevend industrieel complex waar ze een uitgebreide dienstverlening bieden op vlak van mechaniek en carrosserie. Centrauto paste alle contractuele verplichtingen tot CO₂-neutraliteit toe wat leidde tot een ecologisch totaalconcept:

- hoogwaardige dubbele beglazing
- Opstaande dakdelen die het noorderlicht vangen en zorgen voor optimale lichtkwaliteit
- Een geïntegreerd rook- en warmtevoersysteem zorgt voor een maximaal bruikbare dakoppervlakte voor zonnepanelen
- Een hoge isolatiewaarde gecombineerd met een geautomatiseerd ventilatiesysteem
- Recuperatie van warme lucht met verbruiksreductie tot gevolg
- Recuperatie van het hemelwater
- Bovengrondse parkeerplaatsen in waterdoorlatende materialen en een ondergrondse parking blijft de gehele ruimtelijke impact beperkt
- Grasperken en bodembedekkers creëren extra groene zones

GROENBUFFER

Aangelegd als een dicht groenscherm met streekeigen beplanting

OPEN GRACHTEN

Voor een natuurlijke berging van het regenwater

GROENE RUIMTE

Ingericht met openbare LED-verlichting (zie p.20)

ECOLOGISCHE BUFFERSTROOK

Voor natuurontwikkeling en berging van het regenwater

PUBLIEKE PARKEERSTROOK

Gescheiden door aanplantingen

LUCHTZUIVERENDE BETONWEGEN

Met titaandioxide voor CO₂-arme en geluidsbeperkende wegen (zie p. 21)

OPENBARE VERLICHTING

CosmoPolislampen met automatisch dimmingsysteem (zie p.20)

FIETSPAD

Loopt door de bestaande dreef

4.3 WETENSCHAPSPARK WATERFRONT

FACILITEREN VAN INNOVATIE

Wetenschapspark Waterfront is een uniek bedrijventerrein dat zich richt op spin-offs, kleine en middelgrote ondernemingen en multinationals actief in hightech sectoren. Door zulke bedrijven gericht samen te brengen ontstaat een unieke dynamiek die onderlinge contacten stimuleert en open innovatie faciliteert. Op Waterfront gevestigde bedrijven krijgen bovendien gelegenheid om hun activiteiten verder uit te bouwen in nauwe samenwerking met de onderzoeksgroepen en faculteiten van de Universiteit Antwerpen.

Waterfront bestrijkt een domein van 32 hectaren en dankt zijn naam aan rustgevend groen en fraaie waterpartijen die de site een unieke uitstraling geven en dat op slechts een boogscheut van de A12, die Antwerpen en Brussel verbindt. De ligging van het wetenschapspark op de kleigroeven van een voormalige steenbakkerij en de aanwezigheid van vier kleiputten zorgen voor een bijzondere uitstraling.

Waterfront kan elke onderneming op maat accommoderen. Er kan al naargelang de wens van de onderneming ruimte te huur worden aangeboden of er kan in samenspraak met de ontwikkelaar geopteerd worden voor de inplanting van een eigen gebouw. Waterfront speelt met andere woorden flexibel in op de groei van iedere onderneming.

Op termijn biedt Waterfront plaats aan een vijftiental gebouwen, waarbij elk gebouw de naam draagt van een vermaard wetenschapper. Archimedes huisvest vandaag acht bedrijven. Copernicus werd gerealiseerd voor Cryosave, een laboratorium voor stamcelonderzoek en cryogene conservatiemarktleider inzake opslag van en onderzoek naar stamcellen. De bouw aanvraag voor gebouw Baeckeland is rond, waardoor binnenkort opnieuw enkele units beschikbaar zijn.

De ontwikkeling van Waterfront gebeurt geleidelijk waarbij veel aandacht wordt besteed aan een correcte inhoudelijke invulling van het park (quasi uitsluitend kennisintensieve bedrijven) én aan een zorgvuldige inplanting die niet raakt aan het groene karakter van het park.

POM Antwerpen bestudeert in samenspraak met de UA volop de mogelijkheid om een nieuwe incubator uit te bouwen op de site. Deze moet de dynamiek van het park verder stimuleren en de contacten tussen de bedrijven op het park verder faciliteren.

DUURZAAMHEID DOOR SAMENWERKING

POM ANTWERPEN

5.1 BEDRIJVENTERREINMANAGEMENT

SAMEN WERKEN AAN EEN DUURZAME BEDRIJFSOMGEVING

De uitstraling van een bedrijventerrein is van groot belang, niet alleen voor de directe omgeving, maar ook voor de gevestigde bedrijven en hun werknemers. Kwaliteit is daarbij een sleutelfactor. Op een duurzame manier werken aan kwaliteitsvolle bedrijventerreinen kan alleen wanneer er een goede verstandhouding is tussen de aanwezige bedrijven en de overheid. Bedrijventerreinmanagement (BTM) is daarbij hét middel bij uitstek.

POM Antwerpen heeft op dit vlak een pak ervaring en expertise opgebouwd. BTM bestaat zowel uit het organiseren van een gemeenschappelijk onderhoud van de infrastructuur, als het stimuleren van de samenwerking tussen bedrijven voor bijvoorbeeld afvalbeheer en energieaankoop. Op deze manier kan BTM op lange termijn helpen om kosten te besparen, de werkomstandigheden te verbeteren en de belasting op de leefomgeving te beperken.

WERKINGSGBIED INTERBEDRIJFSSAMENWERKING (IBS)

VERBODEN	BTM			
	AFVALBEHEER MANAGEMENT	GEZAMELIJKE AANKOOP MANAGEMENT	ONDERHOUD MANAGEMENT	VERBODEN MANAGEMENT
Bewegwijzering	Afvalbeheer	Gezamenlijke aankoop groene stroom	Milieu	Promotie-PR
Groenvoorziening	Veiligheid	Mobiliteit personeel	Kennissuitwisseling	Acquisitie nieuwe bedrijven
Straatmeubilair	Onderhoud gebouwen	Afvalwater- behandeling	Coördinatie vergunningen	Ruilverkaveling
Parking	Logistiek	Telematica/telecom & ICT	Starterscentrum	
Verlichting	Catering/kinderopvang & recreatie	Reg-scans	Bouwadvies	
Wegen en riolering	Installatieonderhoud warmte en energie			

Wat is de rol van POM?

Wij zetten sterk in op de samenwerking met bedrijven en gemeenten/steden. POM is de regisseur: begeleidt en leidt. Zo bieden we ondersteuning bij het oprichten van bedrijvenverenigingen en intermediairen we bij de realisaties van enkele concrete acties, zoals bijvoorbeeld het dienstencentrum in Lier waarover u verder meer leest. POM is de perfecte tussenpersoon voor de bedrijven zodat die zich kunnen concentreren op hun core business.

We stellen ons als doel om B&M te integreren in al onze projecten. Binnen onze (her)ontwikkelingsprojecten vertaalt B&M zich in:

- Een bijzondere aandacht voor zuinig ruimtegebruik en kwaliteit door de aanleg en het onderhoud van gemeenschappelijke infrastructuur zoals groen- en waterbuffers, signalisatie, parkings,...
- De samenwerking tussen de bedrijven of interbedrijfssamenwerking (IBS) door bijvoorbeeld het organiseren van een kinderopvang, strijkatelier, gezamenlijke aankoop van energie,...

Bedrijventerreinmanagement biedt voordelen aan de bedrijven:

- Samenwerking zorgt voor kosten- en tijdsbesparing en leidt tot verhoging van de concurrentiekracht;
- De hoge kwaliteit van het bedrijventerrein straalt af op het imago;
- De bedrijvenvereniging zorgt voor nauwere banden met de overheden.

En aan de gemeente:

- Het behoedt de terreinen voor waardeverlies en dure herontwikkelingen
- Het helpt zuinig om te springen met de schaarse ruimte
- Het creëert banen en welvaart
- Het biedt een platform voor het onderhouden van contact met de bedrijven.

LIER DUWIJCKPARK

PRAKTIJKVOORBEELD

Bij de ontwikkeling van het industrieterrein werd gekozen voor een duurzame aanpak: de gemeenschappelijke buïers en parkings worden onderhouden door de gevestigde bedrijven. Om dit mogelijk te maken werd in 2006 de bedrijvenvereniging vzw Duwijckpark opgericht die de gevestigde bedrijven de mogelijkheid biedt om samen mee te waken over het behoud van de kwaliteit van het nieuwe bedrijvenpark. POM Antwerpen bouwt in samenwerking met de bedrijven op het terrein Duwijckpark en de stad Lier een dienstencentrum op het terrein Duwijck 2 met een kinderopvang, een strijkdienst en een vergaderzaal.

Het dienstencentrum bevindt zich op Plaslaar, op grond in eigendom van POM Antwerpen, de grond is in erfpacht gegeven aan de stad Lier voor een periode van 30 jaar. De stad Lier is verantwoordelijk voor de uitbating en heeft inmiddels ook erkenning en ondersteuning gekregen van Kind & Gezin voor de opvang van 27 kinderen. De uitbating van het kinderdagverblijf is toegewezen aan vzw Stekelbees. De opvang is in eerste plaats bedoeld voor de kinderen van de werknemers op Duwijckpark. De resterende opvangplaatsen kunnen worden ingenomen door inwoners van Lier zelf.

Het project kan worden gerealiseerd dankzij de steun van Europa, Vlaanderen en de provincie Antwerpen. Ook de stad Lier en de bedrijven op het terrein Duwijckpark leveren een bijdrage om de infrastructuurwerken te kunnen realiseren.

De infrastructuurwerken zijn van start gegaan in 2010 en het dienstencentrum zal in juni 2011 haar deuren openen.

5.2 STIMULEREN VAN SAMENWERKING

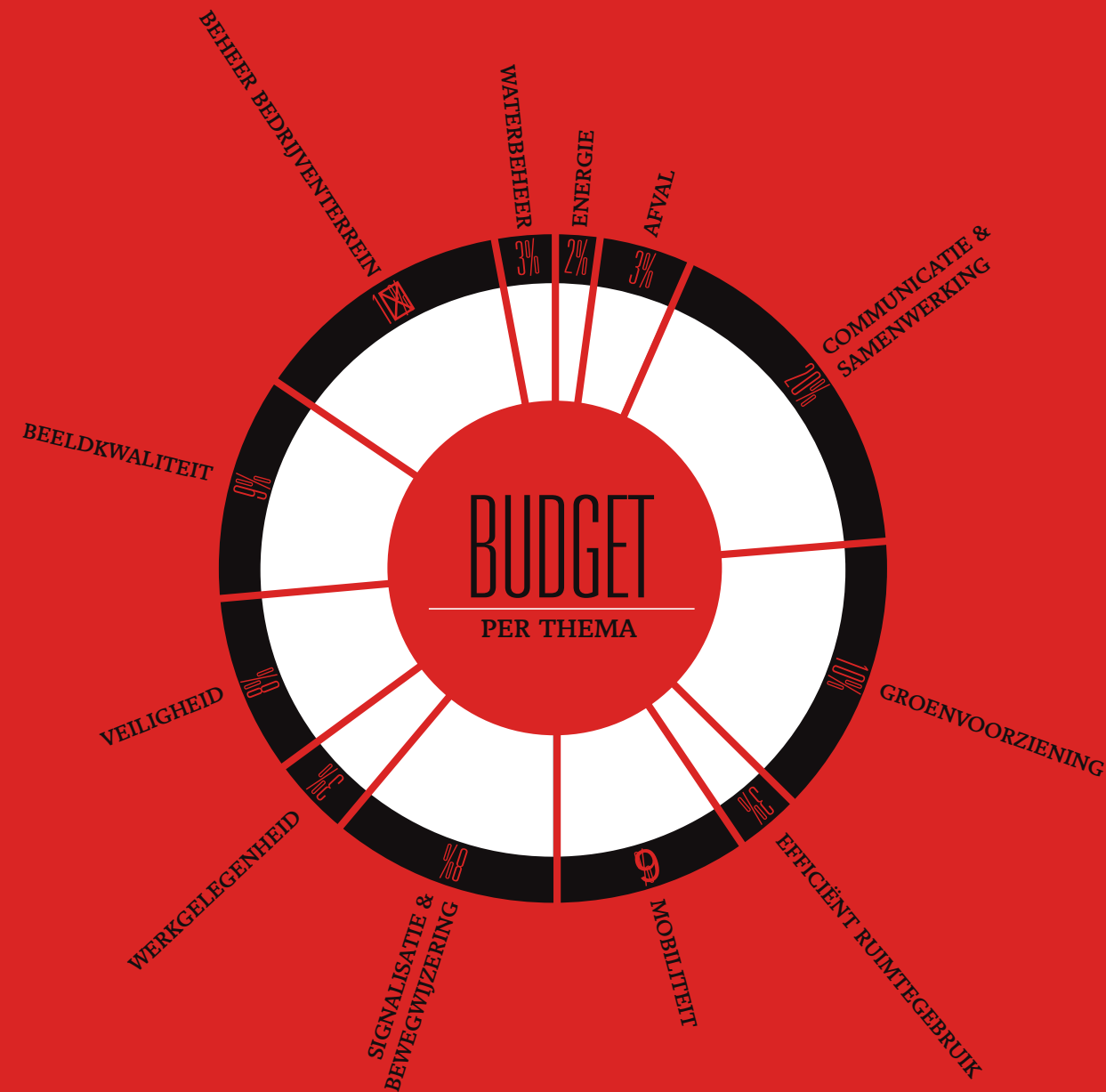
DUURZAME ACTIES OP BEDRIJVENTERREINEN

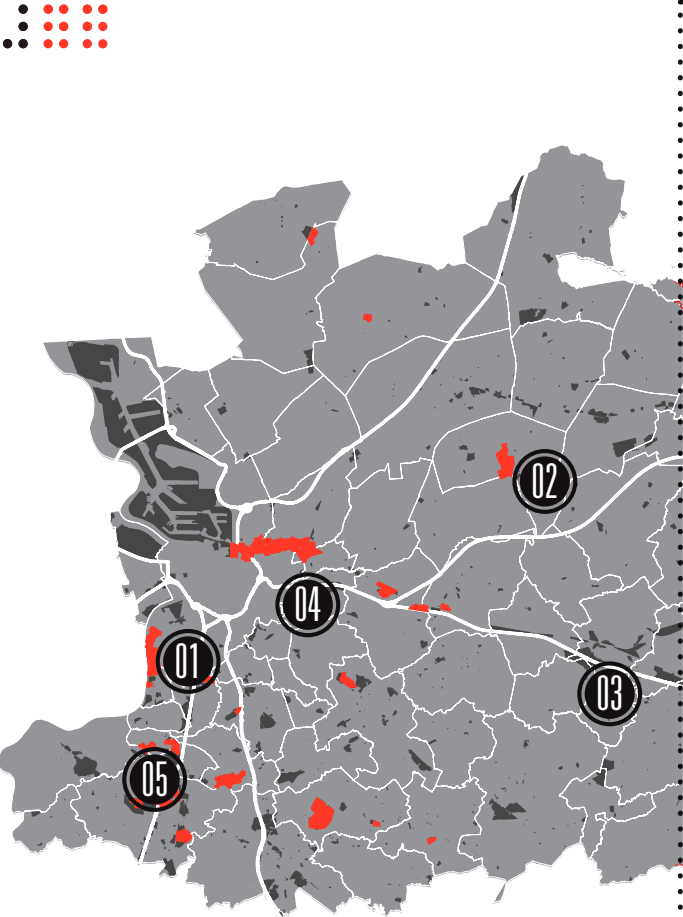
POM Antwerpen stelt zich tot doel om de kwaliteit en duurzaamheid van bedrijventerreinen te stimuleren en te verhogen. 'n het kader van deze doelstelling lanceerden we in het najaar van 2008 voor de eerste keer een project waarbij we financiële ondersteuning bieden aan samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, die concrete initiatieven nemen in het kader van 'Duurzaamheid'. Dit project, bekend onder de naam 'Stimuleren van duurzame acties op bedrijventerreinen' was een succes en daarom deden we in 2009 een tweede oproep naar bedrijvenverenigingen.

Het succes van het project toont aan dat zowel bedrijven als lokale overheden ook duidelijk de meerwaarde van onderlinge samenwerking inzien. De financiële steun die POM nu biedt, vormt voor bedrijven zeker een aanzet om die samenwerking daadwerkelijk op te starten of verder uit te bouwen. Voor dit initiatief won POM Antwerpen tijdens de Nacht van de KMO op 13 maart 2009 de trofee in de categorie 'Beste idee van het jaar'. Deze trofee vormt ongetwijfeld een erkenning vanuit de bedrijfswereld voor dit waardevolle project.

Het begrip duurzaamheid omvat de drie pijlers people, planet en profit, en is in deze context gericht op het verhogen van het bedrijfseconomisch resultaat, het verminderen van de milieubelasting en een efficiënter ruimtegebruik. Om in aanmerking te komen voor subsidies moeten de voorgestelde acties concreet gericht zijn op meer duurzame bedrijfsprocessen, sociale duurzaamheid en/of een meer duurzame inrichting van het terrein. Het is de bedoeling dat ondernemingen samenwerken rond onder andere energie, werkgelegenheid, afvalbeleid, veiligheid, signalisatie, openbaar vervoer en kinderopvang.

De subsidie bedraagt maximaal 75% van de bewezen kosten met een maximum van €30.000 per samenwerkingsverband. De voorbije jaren investeerde POM Antwerpen € 371.500 in zestien projecten.

01

WILRIJK

De bedrijvenvereniging Handel en Industrie Wilrijk (H.I.W.) maakte in 2009 een masterplan en beeldkwaliteitsplan op. Deze plannen vormen een kader om de verouderde bedrijventerreinen in de omgeving van de Boomsesteenweg en Terbekehofdreef te herstructureren. H.I.W. en POM werken nu samen aan de mobiliteit en de waterhuishouding in de bedrijvenzone. Op korte termijn zal ook de signalisatie in de industriezone worden aangepakt.

02

MALLE

Op de bedrijvenzone De Schaaf/Delften in Malle richtte een tiental bedrijfsleiders, in samenwerking met de gemeente, begin 2010 de vereniging Bedrijvenpark Malle vzw op. In 2009 werkten de bedrijven al samen aan een behoeftenanalyse om de wensen en noden op het terrein in kaart te brengen. Nu bouwt de vzw haar werking verder uit door het starten van projecten voor de veiligheid, de samenwerking tussen bedrijven en de lokale werkgelegenheid.

03

HERENTALS

Op de bedrijventerreinen Herentals Klein Gent en Wolfstee willen de bedrijven de kwaliteit van de industriezone verhogen. Zij stelden daarom in 2010 een parkmanager aan voor een proefperiode van een jaar. De parkmanager zorgt samen met de bedrijven voor het beheer van de bedrijvenzone. Een strijkdienst voor werknemers is al actief. De bedrijven onderzoeken ook de mogelijkheid om buitenschoolse kinderopvang aan te bieden.

04

WOMMELGEM-RANST

Bewora vzw, de gezamenlijke bedrijvenvereniging van Wommelgem-Noord en Ter Straten Ranst, bouwt haar werking nog verder uit. Bewora vzw werkt daarom onder meer aan acties voor de beeldkwaliteit, de mobiliteit, de veiligheid op het terrein, een collectief systeem voor de afvalophaling en een kennismakingsbeurs voor bedrijven.

05

WILLEBROEK-NOORD

In Willebroek-Noord richtte een tiental bedrijven in 2009 een nieuwe bedrijvenvereniging op in samenwerking met de gemeente Willebroek. De vzw Bedrijvenpark Willebroek-Noord wil een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau van het geherstructureerde terrein bereiken. De bedrijvenvereniging werkt daarom aan een website, een signalisatieplan, een werkgelegenheidsbeurs en een actie om de relatie met de bewoners nabij het bedrijventerrein te verbeteren.

